

Alte Drucke

APOLOGIA || FRANCISCI || MONTANI PRO SOCIETATE || IESV IN GALLIA. || CONTRA ANTONII ARNALDI || Aduocati Parisiensis Philippicam. || Ex Gallico in ...

Richeome, Louis

Cracoviae, 1597

Caput XIII.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-154864

CAPVT XIII.

Qua fide exempla Regum Galliae Arnaldus adduxerit, ut hæresim suam confirmaret.

I dicas, vt quidem videris dicere, quemlibet in sua Repub. posse censerī ouem Magistratus & capitis sui sub Christo; nihil aliud effcis, quàm quod te prodis, non Gallum Catholicum, sed hæreticum Anglū, cum introducere velis Rempub. Anglicanam, in qua Rex Papa, Regina Papiſſa. Sed ouile Christi respuit eiusmodi caputū multitudinem: quia Monarchicū est, hoc est, Resp. in qua penes vnum tota rerum summa, à quo vno velut capite reliqui omnes pendent, qua Reipub. forma perfectior & pulchrior nulla reperitur. Hoc caput absolutum & omnium princeps est ipse Christus, qui ob id Regis nomen ipse sibi tribuit apud B. Dauidem; *Ego, inquit, constitutus sum Rex:* & Christiani propter caput hoc appellantur, *regale sacerdotium*, hoc est, populus vnctus sub vno Rege. Porro vt vnitas istius capitis accuratè repræsentetur, & Christianorum oculis subiiciatur, requiritur, vt vnus tantum sit generalis Vicarius. Nam si multi forent, repræsentatio & figura à veritate discreparent. Ecclesia dæmonis, confusionis synagoga, meretrix illa est, quæ draconi multorum caputū & cornuum insidet: sed Christi Ecclesia vnum corpus pudicitia & sanctimonia insigne constituit; varium quidem membrīs, sed vnum coagmentatione eorundem in vno capite Christo. Ecclesia Sathanæ & hæreticorum multis membrīs ad vnā exitiū sempiterni metam tendentibus constat, sed cuiuslibet illorum membrorum propriū caput, vt vulpibus Samsonis, quæ caudis colligatæ, capitibus in diuersa ruebant. Ecclesia Christi, varias oues complectitur, sed vni pastori concre-

Arnaldus in
Galliam intro-
ducere conatur
Rempub. An-
glicanam.
Ecclesie regi-
men Monarchi-
cum.

Psal. 2.

1. Pet. 2.

Apoc. 12.
Hæreticorū sy-
nagoga est mul-
tiplex.

Iudic. 15.

concreditas, & multos milites, sed sub vnius Imperatoris vexillo militantes. Propter hanc membrorum ex vno capite aptè connexorum vnitatem, vocatur Ecclesia vna, conuenienter videlicet doctrinæ Apostolorum & Doctorum. Nā Ecclesia dicitur una ab uno capite. corporis vnitas, æstimatur ex vno capite, ad quod multa membra & partes referuntur. Quin & ipsi inferiores pastores, comparatione primi capitis, membra sunt. Vt enim in Monarchia omnes Magistratus subiiciuntur vni Regi, quamvis multa sint diuersis in locis capita, quasi particularia, ita & hic. Quod si vnum caput est in Ecclesia, oportet vt imperet; si imperat, oportet vt imperata faciant omnes illi, quibus salus æterna cordi.

Caterum exempla, quæ ad stabiliendum dogmatis tui errorem adducis, partim malè intellexisti, partim mala fide produxisti. Ais, *extitisse Reges Franciæ, qui Papæ resisterint.* *Exempla mala fide ab Arnaldo citata.* Non abnuo: sed quid hoc ad rem faciat, non video. Nam si ex huiusmodi historiis colligere vis, non esse obtemperandum Sedi Apostolicæ; pari ratione concludam, non esse obediendum Regibus, imò nec ipsi Deo, cum multi cōtra legittimos suos Reges arma tulerint, multiq; principes leges diuinas in postremis habuerint. Quod si nimium tibi hoc argumenti genere colligi videtur, necesse erit, vt mala illa exempla dimittas, vel ad alium vsum referues, neque Catholicis audientibus explananda & amplificanda suscipias. Nam cum de imitatione agitur, virtus proponenda est vt imitanda; vitium, vt fugiendum. Nam viri probi in sceleribus nihil, quod imitentur, multum verò quod oderint & detestentur inueniunt. Deinde respondeo, Reges quos citas, tanquam pontificii throni contemptores, in omnibus suis cum Pontificibus controuersiis, eos vt superiores agnouisse, & vt D. Petri successores, Christi q; Vicarios coluisse. Philippus Pulcher, quem pro te adducis in scripto Principum suorum pri-

Malum exemplum nō est ad imitationē proponendum.
Philippus pulcher.

Tillet in Epitome sua pag. 172 uata sententia ad Bonifacium viij. Anno M. CC. xcviij. misso, profitetur agnoscere se subditum Papæ in spiritualibus, ut ait, seque paratum esse Apostolicę Sedi in rebus ad animę salutem pertinentibus obedire. Miror sanę te in historia vel tam ignarum esse, vel tam malitiosum, ut istum Regem hæreticis accenseas, dum mentiris, eum ad Pontificem scripsisse, Papam nihil in Reges Gallię potestatis habere. Sed maior adhuc me tenet admiratio, quod ausus sis exemplorum tuorū farragini admiscere S. Ludouicum; qui ut ceteros Reges sanctitate vitęque innocentia, ita cultu quoque & veneratione Sedis Apostolicę, & obedientia Pontificibus præstanda, longo post se reliquit intervallo, ut ex historia rerum ab ipso gestarum & ex Gallię Chronicis liquet. Alia quę adducis de Carolo vj. & Ludouico xij. argumenta, sunt tuę non veritatis, sed improbitatis. Nunquam enim negarunt Summorum Pontificum spirituales potestates, neque Pontificibus summa cum reuerentia obtemperare recusarunt. Concilium autem Turonense, sub Ludouico xij. congregatum, ut deliberaretur, qua ratione agendum esset cum Summo Pontifice super quibusdā controuersis, quę Regi illi cum Pontifice intercedebant, palam ostedit, quantum Rex ille Sedi Apostolicę detulerit, quamque Religiosę cauerit, ne quid Christianissimo Rege indignum perpetraret.

De Ludouico
xij. & Turon.
Concil. anno
1510. celebrato
Annal. Gallicę
ni.

De Tanquar
ello.

Quod ad Tanquarellum Baccalaureum attinet, mentiris scycophantę & impostoris more, cum scribis eum *multam subisse honorariam*, quod ausus fuisset defendere inter theses suas, à Papa posse excommunicari Reges. Nam Tanquarellus nunquam pœnas dedit, quod hanc thesin propugnandam susceperit, sed quod nimium imprudenter & importunę de temporali potestate Pontificis differuerit; neque alia ei multa imposita fuit, quàm ut plenius & planius sententiam suam explanaret, ipsumque decretum in Baccalaureum à Senatu

à Senatu editum spirituale Pontificis potestatem, cuius effectus est *excommunicatio*, libèter agnoscit: & quisquis Senatuconsultum illud legere volet, is perspicuè tuā ad mentium proiectam libidinem deprehendet. Reliqua quæ adfers ex vetustis tuis quisquiliis, vt omni auctoritate, ita & omni probabilitate penitus destituuntur, nec video, ad quid conducant, nisi quod te ostendunt esse hæreticum & calumniatorem; in cuius pectore, ne mica quidem candoris & sinceritatis inest. Ad extremum intolerandam & quouis supplicio coërcendam iniuriam irrogas Regibus & populo Gallix, cum eos producis & traducis velut exempla & paradigmata eorum, qui Summo Pontifici debitum honorē deferre abnuerunt: nam si vlli vnquam extiterunt Reges dicto audientes Pontifici, si vllus vnquam ab hominū memoria fuit populus Pontificis obseruans, ij fuerunt Reges Gallix & populus Gallicanus. Et quod pluris faciendum est, si vnquam fuerunt Reges & populi munificentia in Sedem Apostolicam insignes, & eius defendendæ gratia in periculis vitæ fortunarumq; adeundis prompti & alacres, ij sunt Reges & incolæ Gallix. Testatur id Clodouæus primus Gallus, primus Christianus, & primus Rex Gallorum, qui simul atq; in Regem inunctus est, & suo & Regni sui nomine Legatos misit, qui Pontifici officii & reuerentiæ causâ pedes oscularentur, & vt tunc loquebantur, *obedientiam præstarent*, coronamq; auream muneris loco Romanæ Ecclesiæ, omnium principi offerrent; quo significabat, vt ait Aimoni, se regiam dignitatem à Christo accepisse, illam quæ se nomine suo, suorumq; successorum Ecclesiæ sanctæ submittere, proq; eius gloria & maiestate totam regni potentiam exponere velle sub signis & auspiciis Christi Vicarii, quem vt sibi à Deo in spiritualibus præfectum libenter & reuerenter agnoscebat. Testantur idem Clodouæi filii

Reges Gallix
omnes superas-
runt obseruan-
tia & munifi-
centia in sedem
Apostolicam.
Clodouæus.

Aimon. lib. 1.
cap. 24.

posterius eius,

Omnes Reges.

Reges Gallie à
sede Apost. uir-
tutis gratia ho-
norati.

Orat. contra
Auxenium.

Dist. 96. ca. si
Imper.
Clemen V. Ex-
trauag. com. de
Præuileg. cap.
Meruit.

& successores Reges, qui longissima serie mutuò sese excipientes, Apostolicam Sedem vnicè semper coluerunt & tutati sunt, nulla ratione laborum sumptuumuè habita, imitati videlicet, velut veri & legitimi filii, progenitorem suum Clodouæum. Testantur denique idem iidem Gallie Reges, qui suis literis communiq; sermone & colloquiis familiaribus Summos Pōtiffices appellare consueuerunt, *suos sanctissimos Patres*; neque vllus Gallie sceptru tenuit, qui initio sui Regni non detulerit obedientiam Summo Pontifici; idq; vel coram & per se, vel ministerio Legatorum, addita insuper hac testificatione, se id non facere vrbانيتatis tantummodò & moris, sed eius officii gratia, quod filius patri, & quiuis Christianus Christi Vicario debeat. Et hæc tam prompta obedientia, & Sedis Apostolicæ obseruantia Regibus Francie *Christianissimi* cognomentum peperit, & vt Ecclesie filii primogeniti appellarentur effecit, immortalis nominis Gallicani gloria. Nam Ecclesie *filium* dici, est, vt S. Ambrosius ait, *titulo omnium honorificentissimo decorari*, vocariq; *filium primogenitum*, Ecclesie nota quædam est, & indicium eximie cuiusdam erga Sedem Apostolicam reuerentia & obsequendi voluntatis. Hæc obedientia caussa fuit, cur Summi Pontifices & Oecumenica Concilia tam honorificè de Gallie Regibus loquerentur & scriberent, vt Clemens V. & Concilium Aurelianense, vt infinita alia huius generis testimonia præteream. Hæc obedientia Regibus Gallie, eorumq; Legatis primum locum in Conciliis aliisq; Ecclesie conuentibus comparauit, nominisq; Gallicani maiestatem ad extremas vsque orbis partes dididit, vt omnibus amoris & venerationi esset. Hæc denique illa virtus est, quæ Monarchiam Gallicam, tot annorum seculis florentem, omniq; rerum copia abundantem reddidit; vt pote fundatam roboratamq; fide, obedientia & diuina charitate, in illius

in illius petrae firmitate & soliditate, quæ aduersus ipsos etiam inferarum portarum assultus immota persistit; quo uelut euidenti argumento ostendit Deus, se, quemadmodum per Verbum, filium suum, mundum condidit, & per eundem regna mundi administrat & regit, iuxta illud de diuina sapientia: *Per me Reges regnant, & Legumlatores iusta decernunt*: ita etiam illorum Principum imperia stabiliat & conferuet, qui singulari quodam cultus genere filio suo sese deuouerint, ei que in sua Ecclesia & Vicario honorem & reuerentiam exhibuerint.

Quid firmet regna.

Proverb. 9.

Tu tamen his omnibus nequaquam præpeditus, tam stolidus es, & adeò in Repub. Gallicana malè versatus; ut exemplâ contemptæ Sedis Apostolicæ, ex Gallicis historiis petere audeas; obscurato, quâ potes, Ecclesiæ illius splendore, quæ Regum nostrorum, omniumque Gallia indigenarum communis mater iure appellatur; idque eo fine, ut idolo tuo, quod mente mendaciter concepisti & adumbrasti, nonnihil fucatæ pulchritudinis concilies: sed nimium sanè efflictim errorem tuum deperis; cum eius condecorandi gratiâ, & patriæ & Regibus, eam, quam à ducentis supra mille annis existimationem adepti sunt, detrahis. Produxissesne huiusmodi historiolas, si verî nominis Catholicus & Gallus fuisses, etiamsi maximè verè essent? Tantùmne animi & spiritus tibi sumpsissem, ut huiusmodi narrationes amplificares, verborumque coloribus & pigmentis exornares? Annon tu sceleratior illo Cham, patris sui verenda propalante, cum talia probra & dedecora de tuis Regibus, progenitoribus, & de patriâ, progenitrice tua, mendaciter cōminisceris?

Genes. 9.

